

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора
філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Марія Пономаренко, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого за спеціальністю 081 Право, працює на посаді головного спеціаліста в Головному управлінні Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області, місто Дніпро, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро від «05» листопада 2024 року № 340 у складі:

голови разової ради - Ірини Патерило, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

рецензентів – Ігоря Алексеєнка, доктора політичних наук, професора, завідувача кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Олени Грабильнікової, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

офіційних опонентів – Євгена Легези, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів, ННІ права та міжнародно-правових відносин;

Юлії Волкової, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри права ВНЗ «Київський університет ринкових відносин»,

на засіданні «27» грудня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Марії Пономаренко на підставі публічного захисту дисертації «Адміністративно-правові засади захисту прав споживачів у сфері реклами» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро.

Науковий керівник – Олеся Марченко, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, із яких 4 статті, 3 – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук категорії Б, 1 стаття – у періодичному науковому виданні іноземної держави, яке входить до наукометричних баз Index Copernicus, Worldcat, Research Bible, Central and Eastern European Online Library, 4 - тези доповідей міжнародних наукових конференцій, зокрема:

1. Пономаренко М.В. Правове регулювання політики Європейського союзу на продовольчому ринку. *Нове українське право*. 2021. №3. С. 325-331. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2021.3.47> (фахове видання категорії Б).
2. Пономаренко М.В. Механізми захисту прав споживачів у сфері реклами в Україні. *Юридичний бюлетень*, 2022. №24. С. 143-151. DOI: <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2022.24.19> (фахове видання категорії Б).
3. Пономаренко М.В. Правове регулювання порядку подання скарг споживачів у сфері реклами в Україні. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2023. № 1 (53). С.295-301. Index Copernicus, Worldcat, Research Bible, Central and Eastern European Online Library. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.1.44>
4. Пономаренко М.В. Поняття та адміністративно-правові засади захисту прав споживачів у сфері реклами. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2022. № 6. С. 136-141. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2022.6.24> (фахове видання категорії Б).
5. Пономаренко М.В. Становлення та розвиток органів у сфері захисту прав споживачів в Україні. *Сучасний стан і перспективи розвитку держави і права: XII міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.*, жовтень 2020. С. 62-63
6. Пономаренко М.В. Механізми захисту прав споживачів у Європейському Союзі. *Юридична наука XXI: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень: Міжнародна науково-практична конференція*. (м. Запоріжжя, 7-8 травня 2021 рік). С.64-68
7. Пономаренко М.В. Деякі аспекти відповідальності за порушення законодавства про захист прав споживачів у сфері реклами. *Роль національного права України в умовах глобалізаційних викликів: Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*. (м. Дніпро, 18 листопада 2021 р.) С.422-425
8. Пономаренко М.В. Обмеження на рекламу товарів подвійного або військового призначення. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації прав людини та держави*. II Науково-практична конференція, видавництво «Молодий вчений». (5-6

квітня 2024 рік, м.Одеса) С. 62-65

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Патерило І.В., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Легеза Є.О., доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного та митного права Університету митної справи та фінансів, ННІ права та міжнародно-правових відносин, професор кафедри публічного та приватного права.

Зауваження:

1. Дисертанту необхідно було привести або покращити назву підрозділу 1.1. дослідження «Поняття, правове регулювання та адміністративно-правові засади захисту прав споживачів у сфері реклами» враховуючи завдання, які було розкрито в дисертації, розкриття правової категорій поняття «адміністративно-правові засади захисту прав споживачів у сфері реклами». По-друге, назва підрозділу не може співпадати з назвою дисертації.

2. Не застосовано соціологічний метод наукового пізнання з метою визначення напрямів удосконалення адміністративно-правових засад захисту прав споживачів у сфері реклами, що сприяло б обґрунтуванню актуальності обраної теми та достовірності отриманих результатів.

3. Розкриваючи підрозділ 3.1. «Основні напрями політики та механізми захисту ЄС у сфері захисту прав споживачів у сфері реклами» автору необхідно було навести приклади з діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування з даної тематики.

4. При з'ясуванні напрямів удосконалення захисту прав споживачів у сфері реклами поза увагою автора залишено питання боротьби з корупцією у зазначеній сфері, хоча корисно було б визначити види корупційних проявів у зазначеній сфері та запропонувати шляхи їх подолання.

5. Зважаючи на актуальність і практичне значення дисертації, здобувачеві варто було розробити методичні рекомендації щодо удосконалення адміністративно-правових засад захисту прав споживачів у сфері реклами, що додало б дослідженню ваги обґрунтуванню висновків дисертації.

Волкова Ю.А., доктор юридичних наук, професор, професор кафедри права ВНЗ «Київський університет ринкових відносин».

Зауваження:

1. У п.1.2. роботи (стор. 54-75) автором досліджено історичні аспекти становлення

інституту захисту прав споживачів у сфері реклами в Україні та сучасна система органів, що здійснюють захист прав споживачів у сфері реклами. Проте, з тексту дисертації не зрозуміло, які критерії для історичної періодизації було обрано дисертантом та чому запропонована періодизація включає виключно період з 90х років ХХ ст.;

2. У п.2.1. дисертаційного дослідження (стор. 78-88) автором проведено аналіз ефективності роботи органів, що здійснюють захист прав споживачів у сфері реклами в Україні. У таблиці № 2 наведено огляд статистичних даних за останні 4 роки (2019, 2020, 2021, 2022 роки) виявлених порушень у сфері реклами у м. Дніпрі (додаток 6). Проте в межах роботи було б доцільно провести анкетування чи опитування, зокрема серед споживачів реклам, що збагатило би та посилило репрезентативність роботи;

3. Автором узагальнено європейський досвід правового регулювання у сфері захисту прав споживачів і виділено його позитивні здобутки для запровадження в Україні. Визначено, що метою держави є забезпечення прав споживачів у сфері реклами надійними механізмами правового захисту своїх прав, створенням ефективних процедур відшкодування збитків та завданої шкоди, а також забезпечення права на достовірну інформацію та рекламу товарів, робіт, послуг. На думку автора, євроінтеграційні зобов'язання України з наближення систем вимагають істотних змін у наявній системі захисту прав споживачів. Вказано, що законодавство України в цій сфері певною мірою відповідає *acquis communautaire*, однак ще потребує розробки питання правового регулювання захисту прав споживачів, які б повною мірою реалізовували захист прав споживачів, зокрема споживачів реклами, та працювали на практиці без зайвих труднощів. Проте у роботі не надано проєктних пропозицій щодо змін чинного законодавства у досліджуваній сфері.

Алексеєнко І.Г., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауваження:

1. На с.85 авторка зазначає, що Держпродспоживслужба фактично перекладає тягар відповідальності на споживачів та обмежує їхнє право на розгляд скарги і оскарження неправомірних дій підприємців через неможливість споживачів надати цьому органу інформацію про юридичну особу, проте не пропонує можливі шляхи вирішення цієї проблеми;

2. У підрозділі 2.2 авторка здійснює дослідження питань щодо обмеження та заборони реклами зброї, військових товарів та товарів подвійного призначення, визначає, що ефективність рекламної комунікації Збройних сил України та військових товарів значною мірою залежить від загальнодержавної підтримки, сприяння Міністерства оборони, Генерального штабу ЗС, проте не визначає, чи заборонена або обмежена реклама самих збройних формувань ЗСУ.

3. Авторка в дисертаційному дослідженні аналізує судову практику щодо

порушень прав споживачів у сфері реклами (підрозділ 2.3), проте не наводить класифікацію порушень прав споживачів у сфері реклами. Отже, в межах рецензованого дослідження було б бажано обґрунтувати авторський підхід до такої класифікації, що значно б підвищило вагомість дослідження.

Грабильнікова О.А., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауваження:

1. Авторкою зазначена велика кількість порушень розгляду судових справ щодо оскарження діяльності суб'єктів господарювання в частині захисту прав споживачів реклами в адміністративному та цивільному судочинстві, констатовано, що законодавство в цій сфері потребує подальшого доопрацювання, проте не запропоновані конкретні пропозиції такого вдосконалення.

2. Не зрозуміло, чому авторка використовує статистичні дані стосовно розгляду скарг споживачів лише в Дніпропетровській області та м.Дніпро та м.Київ (Додатки 5,6,7). Дослідження набуло б значно більшої цінності, якби аналіз охопив більшу кількість регіонів України.

3. Додаткового обґрунтування та пояснення авторкою потребує положення, що результати дослідження можуть бути використані у практичній, нормотворчій та правозастосовчій діяльності, адже результати дослідження не знайшли свого відображення у вигляді актів впровадження в нормотворчій сфері. Однак, зазначені зауваження не впливають на загальне гарне враження від дисертаційної роботи і не знижують її високої оцінки.

Результати відкритого голосування:

"За" - 5 членів ради,

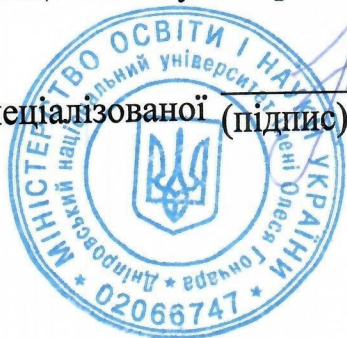
"Проти" – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Марії Пономаренко ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої (підпис)
вченої ради

МП

Ірина ПАТЕРИЛО